

REPUBLIKA
SLOVENIJA
VRHOVNO
SODIŠČE

Sodba I Ips 346/2008, enako tudi I Ips 17431/2

Sodišče: Vrhovno sodišče

Oddelek: Kazenski oddelek

ECLI: ECLI:SI:VSRS:2008:I.IPS.346.2008, ECLI:SI:VSRS:2008:I.IPS.17431.2010.99,

ECLI:SI:VSRS:2008:I.IPS.1004.2010.72, ECLI:SI:VSRS:2008:I.IPS.31390.2010.331,

ECLI:SI:VSRS:2008:I.IPS.35631.2011.314, ECLI:SI:VSRS:2008:I.IPS.55194.2012.69,

ECLI:SI:VSRS:2008:I.IPS.2080.2014.282

Evidenčna številka: VS2004459

Datum odločbe: 23.10.2008

Opravična številka II.stopnje: VSL I Kp 1319/2007

Področje: KAZENSKO PROCESNO PRAVO

Institut: zahteva za varstvo zakonitosti - načelo dispozitivnosti - obseg preizkusa - opredelitev zatrjevanih kršitev zakona

Zveza: ZKP člen 420, 424, 424/1.

Objava v zbirki VSRS: KZ 2007-2010

Jedro

Če vložnik zahteve za varstvo zakonitosti uveljavlja le zakonski razlog, zaradi katerega jo je mogoče vložiti, ne navede pa okoliščin oziroma ravnanja, ki tvorijo kršitev, ki jo kot zakonski razlog uveljavlja, sodišče ni dolžno in niti ni pooblaščen samo preizkušati, ali niso bile v postopku oziroma sodbi storjene kršitve takšne vrste, na kakršne se na splošno sklicuje zahteva.

Izrek

Zahteva obsojenega J.K. za varstvo zakonitosti se zavrne. Obsojeni je dolžan plačati povprečnino 600 EUR.

Obrazložitev

A.

1. Okrajno sodišče v Kranju je s sodbo z dne 17.9.2007 J.K. spoznalo za krivega kaznivega dejanja ogrožanja

varnosti po prvem odstavku 145. člena KZ in mu zanj izreklo denarno kazen 400 EUR, oprostilo pa ga je plačila stroškov iz 1. do 6. točke drugega odstavka 92. člena Zakona o kazenskem postopku (ZKP) in oškodovanca z njegovim premoženjskopравnim zahtevkom napotilo na pravdo. Pritožbo obsojenčevega zagovornika zoper prvostopno sodbo je Višje sodišče v Ljubljani s sodbo z dne 22.2.2008 zavrnilo in potrdilo sodbo sodišča prve stopnje, obsojencu pa v plačilo naložilo povprečnino 500 EUR.

2. Zoper pravnomočno sodbo je obsojenec sam vložil zahtevo za varstvo zakonitosti, njeno vsebino je mogoče strniti v zatrjevanje, da je bila v postopku kršena njegova pravica do zagovora in da sta bili njegova pritožba in pritožba njegovega zagovornika neutemeljeno zavrnjeni. Vložnik govori o lažeh "tožnika" (verjetno je mišljeno oškodovanca), ki naj bi jim sodišče sledilo, zatrjuje, da mu sodnica, ki je postopek vodila, ni dovolila oporekati navedbam "tožnika" s čemer naj bi bila kršena pravica do obrambe, pri čemer njegov zagovornik ni zahteval v zvezi z obremenilnimi navedbami konkretnih dokazov. Vložnik še zatrjuje, da sta lagala tudi "tožnikova" partnerka M.S. in njegova priča D.K., sam pa na obravnavah ni imel možnosti, da dokaže laž in krivo pričanje. Vložnik je prepričan, da je bila zavrnitev njegove pritožbe in pritožbe zagovornika napaka in predlaga razveljavitev izpodbijane sodbe in vrnitev zadeve v novo sojenje Okrajnemu sodišču v Kranju.

3. Vrhovni državni tožilec svetnik dr. Z.F. v svojem odgovoru, podanem na podlagi drugega odstavka 423. člena ZKP ocenjuje, da zahteva za varstvo zakonitosti ni utemeljena in jo je treba zavrniti. Ugotavlja, da navedbe vložnika, ki naj bi predstavljale kršitev procesnega ali materialnega prava, niso toliko konkretizirane, da bi se bilo mogoče do njih opredeliti. Osrednji in najobsežnejši del zahteve pa se ukvarja z vlagateljevim videnjem dokaznega postopka, ki je pripeljal do zanj neugodne odločitve, in opozarja na napake, ki so bile pri tem po njegovem storjene. Tudi v tem delu zahteva za varstvo zakonitosti ne more uspeti, saj je ni dopustno vložiti zaradi zmotno ali nepopolno ugotovljenega dejanskega stanja.

B.

4. Zahteva za varstvo zakonitosti je izredno ter praviloma devolutivno in nesuspendivno pravno sredstvo, s katerim je po pravnomočno končanem kazenskem postopku mogoče napasti sodno odločbo ali postopek, ki je tekel pred njo, zaradi kršitev materialnega ali procesnega zakona. Obsojenec sme vložiti zahtevo za varstvo zakonitosti le zaradi v prvem 420. člena ZKP naštetih kršitev zakona, pri odločanju o zahtevi za varstvo zakonitosti pa se sodišče omeji samo na preizkus tistih kršitev zakona, na katere se sklicuje vložnik v svojo zahtevo (prvi odstavek 424. člena ZKP). To pomeni, da je dolžnost sodišča preizkušati obstoj le tistih kršitev zakona, ki jih uveljavlja vložnik, to pa je mogoče le, če je očitek kršitve jasen in določen.

5. Zahteva za varstvo zakonitosti je izredno pravno sredstvo, ki je z izjemo privilegija pridruženja - beneficium cohaesionis (drugi odstavek 424. člena ZKP) in pooblastila sodišču, da v določenih primerih po uradni dolžnosti preizkuša resničnost posameznih odločilnih dejstev (427. čl. ZKP), izključno v rokah strank. Sodišče zato nima pooblastila ugotavljati kršitve zakona izven oziroma mimo zahtevka vložnika, saj ga ne veže načelo oficialnosti.

6. Meje preizkusa pravnomočne sodbe (odločbe) določa torej vložnik zahteve s tem, ko zahteva njen preizkus v celoti ali v posameznem delu, ter z razlogi (prvi odstavek 420. člena ZKP), ki jih uveljavlja. Čeprav je določba prvega odstavka 424. člena ZKP zelo skopa, je popolnoma jasna, da je preizkušanje pravnomočne sodbe in odločanje o njej v dispoziciji stranke, kar pomeni, da je sodišče pri odločanju o zahtevi vezano na obseg izpodbijanja (del sodbe) in razloge za izpodbijanje (prvi odstavek 420. člena ZKP). Na predlog zahteve sodišče ni vezano oziroma le toliko, kolikor je pravilno postavljen in je v skladu z uveljavljenimi razlogi.

Sodišče namreč tudi takrat, kadar je predlog zahteve napačno formuliran, če zahtevi ugodi, sprejme odločitev, ki je ob upoštevanju razloga zahteve, ki je bil utemeljen, v skladu z zakonom.

7. Če je določba prvega odstavka 424. člena ZKP jasna glede dispozicije strank pa ni povsem določna glede vprašanja, na kakšen način se naj sklicuje vložnik na kršitve zakona, da bo sodišče o njih lahko odločilo. Dispozitivnost strankam nalaga, čeprav vsebina zahteve za varstvo zakonitosti posebej ni predpisana, da poleg razlogov iz prvega odstavka 420. člena ZKP navedejo razloge oziroma okoliščine, ki opredeljujejo in utemeljujejo uveljavljeno kršitev zakona. Vložnik ima torej odgovornost, da kršitev zakona, ki jo uveljavlja, razločno pojasni oziroma utemelji. Prav slednje je nujen pogoj za to, da bo sodišče lahko preizkusilo utemeljenost zahteve. Sodišče torej je pooblaščen in dolžno preizkušati obstoj kršitev, zaradi katerih je zahteva dovoljena, če se vložnik na njih določno sklicuje oziroma jih utemeljuje. Ni dovolj, da se sklicuje le na vrsto oziroma tip kršitve, ne da bi jo konkretiziral in substanciral razloge, iz katerih je bilo pravno sredstvo vloženo. Tako lahko vložnik navaja, da je bila glavna obravnava opravljena v njegovi nenavzočnosti, čeprav za to niso bili podani zakonski pogoji (ob tem mora navesti na kateri glavni obravnavi oziroma naroku naj bi bila kršitev storjena), ni pa nujno za presojo sodišča, da ob tem navede pravi zakonski razlog iz prvega odstavka 420. člena ZKP oziroma da poda pravilno pravno opredelitev kršitve. Kolikor vložnik uveljavlja le zakonski razlog iz katerega je mogoče vložiti zahtevo, tako da na primer v uvodu navede, da zahtevo vlaga zaradi vseh kršitev, navedenih v prvem odstavku 420. člena ZKP, ne navede pa kdaj oziroma kje v postopku oziroma v katerem delu sodbe naj bi bila kršitev storjena in ne navede vsebine kršitve, to je okoliščin oziroma ravnanja, ki tvorijo kršitev, ki jo kot zakonski razlog uveljavlja, sodišče ni dolžno samo preizkušati ali niso bile v postopku oziroma sodbi storjene kršitve takšne vrste, na kakršne se na splošno sklicuje zahteva. To bi namreč pomenilo delovanje po uradni dolžnosti kar je v nasprotju s konceptom tega izrednega pravnega sredstva, lahko pa tudi z voljo stranke.

8. Zahteva obsojenega J.K. navedenih kriterijev ne izpolnjuje, to pravilno ugotavlja tudi vrhovni državni tožilec v svojem odgovoru. Trditev, da so bile kršene njegove pravice do zagovora ni konkretizirana, prav tako tudi ne zatrjevanje, da so bile kršene določbe kazenskega zakona oziroma nakazane kršitve določb kazenskega postopka. V pretežnem delu zahteve vložnik navaja, da je žrtev krivih izpovedb prič, s tem pa uveljavlja razlog zmotne ugotovitve dejanskega stanja, ki ga po izrecni določbi drugega odstavka 420. člena ZKP ni dovoljeno uveljavljati z zahtevo za varstvo zakonitosti.

C.

9. Na podlagi ugotovitve, da kršitev zakona, na katere nakazuje vložnik, ni mogoče preizkusiti in da je zahteva v pretežnem delu vložena zaradi zmotne ugotovitve dejanskega stanja, jo je Vrhovno sodišče v skladu z določbo člena 425 ZKP zavrnilo.

10. Izrek o povprečnini temelji na določilu prvega odstavka 95. člena v zvezi z 98.a členom ZKP, višina povprečnine je bila določena ob upoštevanju premoženjskih razmer obsojenca ter trajanja in zamotanosti postopka z zahtevo za varstvo zakonitosti.

Datum zadnje spremembe: 30.07.2015